



Økonominytt

Nummer 1, 2021

Nyhetsbrev fra finansrådene ved Norges delegasjon til EU

I denne utgaven kan du lese om:

- Møter under det portugisiske formannskapet første halvår 2021
- Resultater fra det tyske formannskapet andre halvår 2020
- Arbeidsprogrammet for det portugisiske formannskapet i EU
- Europakommisjonens arbeidsprogram for 2021
- Next Generation EU og arbeidet med landenes gjenoppbyggingsplaner
- Oppdatering om saker på finansmarkedsområdet
- Nytt fra eurogruppen
- Oppdatering om europeisk økonomi, statistikk og indikatorer



Møter under det portugisiske formannskapet første halvår 2021

(Møter gjennomført på videokonferanse anses av Rådet som uformelle)

Eurogruppen og ECOFIN

18. og 19. januar

Pressemeldinger og relevante dokumenter fra videokonferanse i ECOFIN vil bli publisert på Rådets [møteside](#). Informasjon fra videokonferanse i Eurogruppen vil komme på denne [siden](#)

15. og 16. februar

Pressemeldinger og relevante dokumenter fra videokonferanse i ECOFIN vil bli publisert på Rådets [møteside](#). Informasjon fra videokonferanse i Eurogruppen vil komme på denne [siden](#).

15. og 16. mars

Informasjon fra møte i ECOFIN vil bli publisert på Rådets [møteside](#). Informasjon fra møte i Eurogruppen vil komme på denne [siden](#).

16. og 17. april

Uformelt ECOFIN med Portugal som vertsskap. Uvisst format pga Covid-19. Informasjon kommer [her](#).

17. og 18. mai

Informasjon fra møte i ECOFIN vil bli publisert på Rådets [møteside](#). Informasjon fra møte i Eurogruppen vil komme på denne [siden](#).

17. og 18. juni

Informasjon fra møte i ECOFIN vil bli publisert på Rådets [møteside](#). Informasjon fra møte i Eurogruppen vil komme på denne [siden](#).

Endringer kan oppstå som følge av Covid-19.

Møter i Det europeiske råd første halvår 2021

25.-26. februar

Informasjon fra videokonferanse i Det europeiske råd vil bli publisert [her](#).

25.-26. mars

Informasjon fra møte i Det europeiske råd vil bli publisert [her](#).

8. mai

Informasjon fra uformelt møte mellom statsledere i Det europeiske råd vil bli publisert [her](#).

24.-25. juni

Informasjon fra møte i Det europeiske råd vil bli publisert [her](#).



2021
PORTUGAL.EU

Resultater fra møter under det tyske formannskapet andre halvår 2020

Eurogruppen og ECOFIN

11. og september

Informasjon fra det uformelle møtet i Berlin finnes på denne siden.

5. og 6. oktober

Informasjon fra videokonferanse i ECOFIN finnes på Rådets møteside. Informasjon fra videokonferanse i Eurogruppen finnes på denne siden.

3. og 4. november

Informasjon fra videokonferanse i ECOFIN finnes på Rådets møteside. Informasjon fra videokonferanse i Eurogruppen finnes på denne siden.

30. november

Informasjon fra videokonferanse i Eurogruppen finnes på denne siden.

1. desember

Informasjon fra videokonferanse i ECOFIN finnes på rådets møteside.

16. desember

Informasjon fra videokonferanse i Eurogruppen finnes på denne siden.

Møter i Det europeiske råd andre halvår 2020

17.-21. juli

Informasjon fra ekstraordinært møte i Det europeiske råd kan leses her.

19. august

Informasjon fra videokonferanse i Det europeiske råd kan leses her.

1.-2. oktober

Informasjon fra ekstraordinært møte i Det europeiske råd kan leses her.

15.-16. oktober

Informasjon fra møte i Det europeiske råd kan leses her.

29. oktober

Informasjon fra videokonferanse i Det europeiske råd kan leses her.

19. november

Informasjon fra videokonferanse i Det europeiske råd kan leses her.

10.-11. desember

Informasjon fra møte i Det europeiske råd kan leses her.

Arbeidsprogrammet for det portugisiske formannskapet første halvår 2021



*Portugals finansminister, João Leão på en uformell videokonferanse i ECOFIN 19. januar 2021.
©European Union 2021*

Det portugisiske formannskapet program er tilgjengelig i sin helhet [her](#). Programmet er sterkt preget av Covid19-pandemien, og den overordnede parolen er «Tidspunkt for å levere en rettfærdig, grønn og digital gjenoppbygging».

Det er fem horisontale overordnede prioriteringer for programmet:

- i) fremme arbeid med gjenoppbygging, samhold og felles verdigrunnlag i Europa,
- ii) fremme EU som en leder i arbeidet mot klimaendringer,
- iii) øke tempoet i den digitale omstillingen i tjenesteyting til private og bedrifter,
- iv) fremme og styrke den europeiske sosiale modellen og
- v) fremme Europeisk verdier om åpenhet globalt.

På området for økonomi og finans er hovedprioriteringen følgende:

- i) revitalisere den europeiske økonomien med hovedprioritet om å implementere gjenoppbyggingsmekanismen. Formannskapet vil også spille en aktiv rolle i det

- europiske semesteret, arbeide for fremdrift i arbeidet med misligholdte lån og legge til rette for å ta opp igjen samtaler om det finanspolitiske rammeverket,
- ii) videre styrking av ØMU hvor formannskapet vil fremme diskusjon av bankunionen og den felleseuropeiske innskuddsgarantien (EDIS) spesielt, samt arbeide for fremdrift i arbeidet med kapitalmarkedsunionen, og
 - iii) arbeide for fremdrift i regelverkspakken om digital finans, arbeidet med en fornyet handlingsplan for bærekraftig finans og arbeide videre med skatteutfordringer knyttet til den digitale økonomien. Formannskapet vil også starte drøftinger av egne inntekter og følge opp handlingsplanen om tollunion.

Europakommisjonens arbeidsprogram for 2021

Kommisjonens arbeidsprogram for 2021, [her](#) og [her](#), ble lagt frem 19. oktober 2020.

Arbeidet med å avbøte konsekvenser av Covid19-pandemien er den mest fremtredende delen av programmet. Ut over denne hovedprioriteten vektlegger programmet gjennomføring av de strategiene og politiske visjonene som er lagt frem til nå. Det omfatter blant annet tiltak innenfor EUs Grønne Giv (Green Deal-strategien), digitaliserings-strategien og strategien for å styrke den økonomiske og monetære union (ØMU).

Arbeidsprogrammet tar hensyn til Kommisjonens tidligere dialog med Rådet og Europaparlamentet. Ved fremleggelsen av programmet understreket Kommisjonen likevel at de nå vil gå i videre dialog med begge institusjonene «to establish a list of joint priorities on which co-legislators agree to take swift action». Kommisjonen understreket samtidig at initiativer som var planlagt for 2020, men som er utsatt til 2021 som følge av pandemien, forblir prioritert. Disse utsatte pakkene fra 2020 er ikke særskilt nevnt i arbeidsprogrammet for 2021, og kommer derfor i tillegg til de sakene som nevnes i annekset til arbeidsprogrammet.

På økonomiområdet legger Kommisjonen stor vekt på at de tidligere foreslåtte virkemidlene vil være sentrale for å understøtte europeisk økonomi. Kommisjonens peker særlig på gjenoppbyggingsplanen «Next Generation EU» sammen med langtidsbudsjettet 2021-2027, men også på mekanismer som «SURE» som ble etablert våren 2020 for å understøtte medlemslandenes arbeidsledighetstrygdeordninger. Den sosial dimensjonen i den økonomiske politikken vektlegges sterkt.

På finansmarkedsområdet er gjennomføring av tidligere fremlagte strategier allerede i gang. Konkrete tiltak som gjelder digital finans ble lagt frem 24. september 2020 og tilsvarende ble en oppdatert strategi for kapitalmarkedsunionen lagt frem samme dag. Gjennom 2020 har det til nå også pågått høringer av tiltak på flere sentrale områder innenfor bankunionen, kapitalmarkedsunionen, hvitvaskingsområdet og bærekraftig finans. Det er derfor lagt opp til en rekke nye regelverksforslag og revisjoner av eksisterende regelverk på finansmarkedsområdet i 2021.

Det er listet flere nye initiativer på finansmarkedsområdet. Det omfatter:

- revisjon av innskuddsgarantiregelverket og krisehåndteringsregelverket for banker (CRR/CRD og BRRD), planlagt for fjerde kvartal 2021
- revisjon av EUs forsikringsregelverk (Solvens II), planlagt for tredje kvartal 2021
- revisjon av EUs verdipapirregelverk (MiFID II/MiFIR), planlagt for fjerde kvartal 2021
- en pakke med nye tiltak for å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering, planlagt for første kvartal 2021
- samt nytt regelverk om grønne obligasjoner, planlagt for andre kvartal 2021

I annekset til arbeidsprogrammet er det også en oversikt over Refit-tiltak planlagt for regelverket om verdipapirsentraler, samt en prioritering av utestående regelverkssaker som er overført fra Juncker-kommisjonen. Kommisjonen har ikke lagt opp til å trekke noen av de tidligere fremlagte regelverksforslagene på finansmarkedsområdet.

På skatte- og avgiftsområdet er det også listet nye tiltak i annekset til arbeidsprogrammet. Forslagene om en karbongrensemekanisme, digital skatt og revisjon av kvotehandelssystemet er alle i tråd med statsledernes enighet 21. juli om EUs budsjett. På disse områdene skal forslag, inkludert konsekvensutredning (impact assessment), foreligge i løpet av 2. kvartal 2021. Det samme gjelder forslag om revisjon av energiskattedirektivet.

Arbeidsprogrammet inneholder også et punkt om revisjon av direktivet om skatt på tobakk (forslag 3. kvartal) og direktivet om forbruksavgifter (4. kvartal). Det vil følge konsekvensutredning også med begge disse forslagene.

Next Generation EU og arbeidet med landenes gjenoppbyggingsplaner



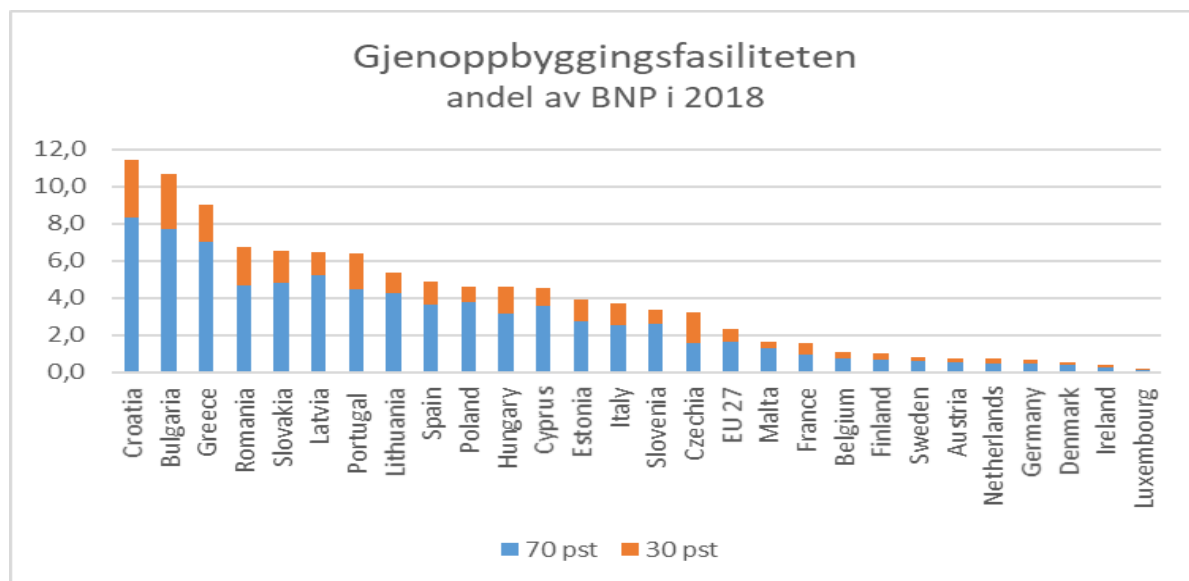
©European Union 2020

Forhandlere fra det tyske formannskapet og europaparlamentet ble 18. desember 2020 enige om innholdet i Next Generation EU (NG-EU). Enigheten ligger nær forslaget fra statslederne fra juli i fjor. NG-EU, som har et samlet omfang på 750 mrd. euro, har som mål å bidra til økonomisk gjenoppbygging etter pandemien. NG-EU innebærer at EU-kommisjonen gis tillatelse til å låne 750 mrd. euro. Disse midlene kan både lånes ut til medlemslandene og gis som tilskudd. Hoveddelen av NG-EU består av Gjenoppbyggingsfasiliteten (Recovery and Resilience Facility) på tilsammen 672,5 mrd. euro hvorav 360 mrd. kan lånes ut til medlemslandene og 312,5 mrd. kan gis som tilskudd (grants). Tilskuddsdelen utgjør snaut 2½ pst. av BNP.

Kommisjonen er bedt om å utrede en rekke alternativer for finansiering av NG-EU; skatt på karboninnholdet i enkelte importvarer, en digital skatt, revisjon av kvotesystemet med mulig utvidelse til luftfart og sjøfart og en avgift på finansielle transaksjoner. Kommisjonen skal legge frem forslag til skatt på karboninnholdet i importvarer og en digital skatt i løpet av første halvår 2021. Skulle det ikke bli enighet om slike ekstrainntekter kan landenes bidrag økes fra 1,4 pst. av bruttonasjonalinntekten (BNI) til 2,0 pst.

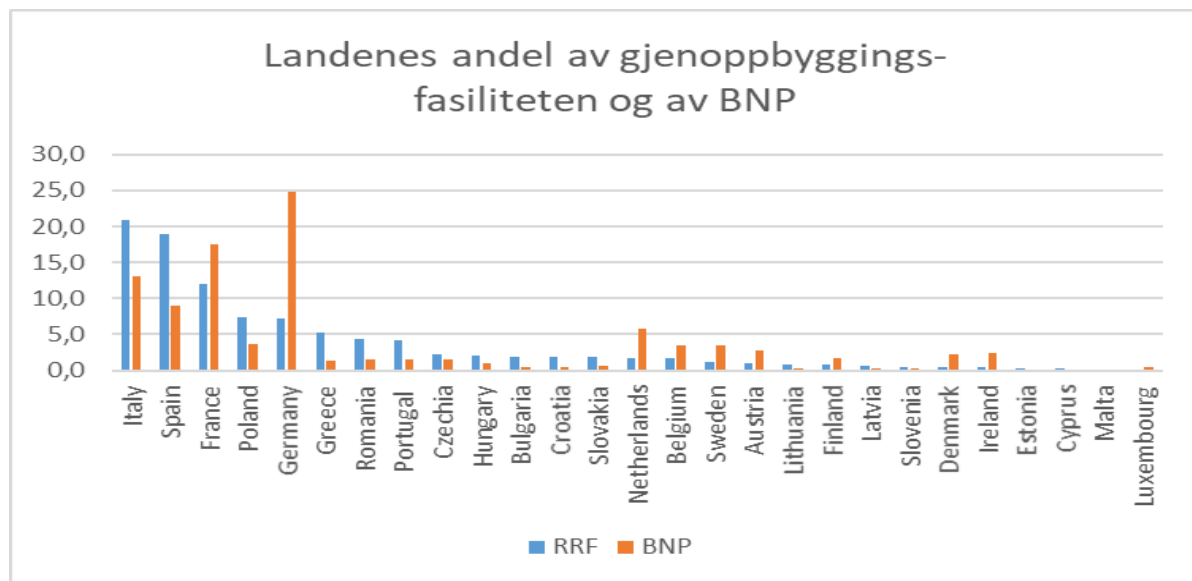
Det skal gis tilsagn om 70 pst. av tilskuddsdelen i 2021 og 2022 mens de resterende 30 pst. skal det gis tilsagn om i 2023. Tilskuddsdelen fordeles på medlemslandene. For 2021-22 baseres fordelingen på historiske tall (befolkningen i 2019, BNP per capita i 2019 og arbeidsledigheten for årene 2015-19) og er allerede fastsatt. Fordelingen for 2023 baseres på samme fordelingsnøkler med unntak av at arbeidsledighet erstattes med BNP for perioden 2019-21. Figur 1 under viser fordelingen på land basert på Kommisjonens anslag for fordelingen i 2023. For flere medlemsland vil disse tilskuddene være et betydelig tillegg til ordinære budsjetter. Store land som Italia og Spania kan motta tilskudd svarende til henholdsvis 3¼ pst. og 5 pst. av BNP. For 10 medlemsland kan tilskuddene utgjør mer enn 5 pst. av landets BNP.

Figur 1



Figur 2 er ment å gi en indikasjon på hvilke land som er netto bidragsyter og netto mottaker. Figuren viser landenes andel av BNP i 2018 (orange) og landenes andel av tilskuddsdelen av gjenoppbyggingsfasiliteten (blå). For eksempel viser figuren at Italia mottar anslagsvis 21 pst. av tilskuddsdelen av gjenoppbyggingsfasiliteten mens Italias BNP svarer til 13 pst. av EUs samlede BNP (indikator for Italias bidrag til finansiering av tilskuddsdelen av gjenoppbyggingsfasiliteten). Italia, Spania og Frankrike mottar mer enn halvparten av tilskuddsdelen av gjenoppbyggingsfasiliteten. Figuren illustrerer videre at særlig Tyskland, men også Frankrike, er store netto bidragsytere til gjenoppbyggingsfasiliteten.

Figur 2:

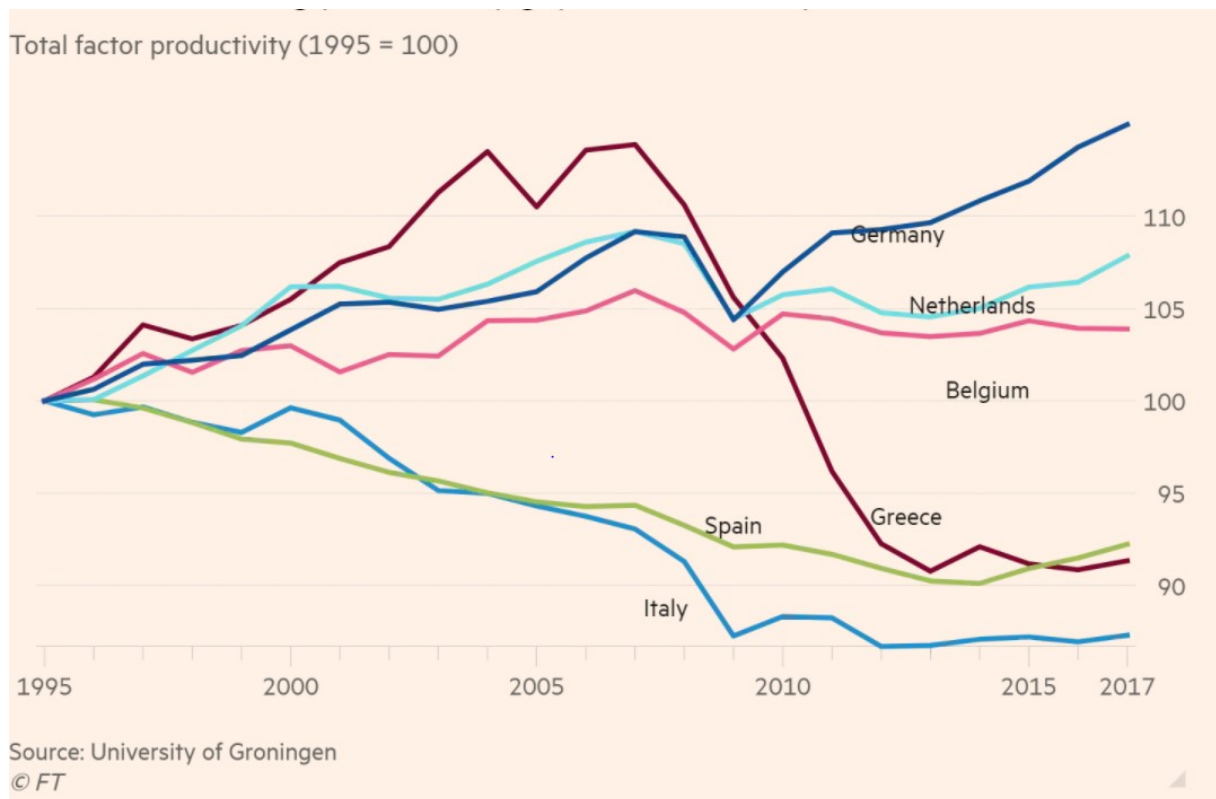


For å få tilgang til midler fra gjenoppbyggingsfasiliteten må medlemslandene utarbeide gjenoppbyggingsplan (Recovery and Resilience Plan). Siste frist for å levere gjenoppbyggingsplan er utgangen av april i år. Deretter har Kommisjonen 2 måneder på å vurdere planen og fremme forslag for Rådet om godkjenning. Rådet har en måned på å ta stilling til planen. Etter at Rådet har godkjent planen kan landene be om utbetaling. Slike anmodninger behandles av Kommisjonen innenfor en periode på 2 måneder. Alt i alt innebærer dette at utbetalinger trolig først vil finne sted til sommeren.

Gjenoppbyggingsplanene skal adressere landspesifikke anbefalinger som er utformet gjennom det økonomiske samarbeidet i EU, det europeiske semester. Sentralt i disse anbefalingene er reformer som bidrar til produktivets- og sysselsettingsvekst, herunder allokering av arbeidskraft og kapital med så små friksjoner som mulig. I flere søreuropeiske land har produktivetsveksten over tid vært svak, se figur 3. Planene skal også bidra til både grønn og digital omstilling.

Figur 3:

Total faktor produktivitet er et mål på produktivitet etter at en har justert for endret bruk av kapital og arbeidskraft.



Tilskuddene fra gjenoppbyggingsfasiliteten vil utgjøre store beløp for flere land, se figur 1. Dette er midler som kommer i tillegg til ordinære budsjetter. I flere land har det vist seg utfordrende å utarbeide omforente gjenoppbyggingsplaner. For eksempel er spørsmålet om pensjonsreform utfordrende i Spania mens ett av partiene i regjeringskoalisjonen i Italia, Italia Viva som ledes av Renzi, trakk seg blant annet fordi det ikke ble enighet om innholdet i gjenoppbyggingsplanen.

Det enkelte land må legge frem en plan der 37 pst. av tilskuddene går til klimarelaterte prosjekter og 20 pst. til digitaliseringsprosjekter. Det er utarbeidet en svært detaljert oversikt over hvilke typer prosjekter som kan regnes inn i målene om grønn og digital omstilling. For eksempel kan investering i sol og vind fullt ut regnes mot målet om grønn omstilling mens overgang fra kull til gass i oppvarming ikke kan regnes mot klimamålet. Investering i vannkraft er ikke nevnt som bidrag til grønn omstilling mens sol og vind nevnes eksplisitt. Også investering i klimatilpasning kan regnes mot målet om grønn omstilling.

Iverksetting av gjenoppbyggingsfasiliteten bidrar til økt aktivitet og verdiskaping. Beregninger fra Kommisjonen viser at i det tilfellet innfasingen skjer over 4 år (2021-2024), vil BNP i EU i 2024 ligge vel 2 pst. over en referansebanen uten gjenoppbyggingsfasiliteten. Når tiltakene fases ut avtar effekten men i 2030 ligger BNP likevel 1 pst. over referansebanen. Det må ses i sammenheng med at beregningene bygger på at offentlige investeringer ikke bare øker etterspørselen i økonomien men også øker potensiell vekst utover investeringsperioden. Ellers peker kommisjonen på tre forhold som bidrar til de betydelige BNP-effektene. For det

første at stimulansene i dagens situasjon i liten grad påvirker renten. For det andre at høyere BNP reduserer gjeld som andel av BNP (særlig for tilskuddsdelen) og kan dermed bidra til redusert risikopremie for medlemsland med høy gjeldsandel. For det tredje er gjenoppbyggingsfasiliteten en koordinert ekspansjon med begrenset importlekkasje ut av EU.

Anslagene forutsetter at investeringene som følger av NG-EU i sin helhet kommer i tillegg, og ikke finansierer investeringer landene uansett ville gjennomført. Det kan imidlertid være insentiver for landene til å søke å finansiere ordinære investeringer via NG-EU. I så fall blir BNP-effektene lavere og Kommisjonen har gjennomført en kjøring der BNP-effektene omtalt over reduseres med $\frac{1}{3}$ som følge av at ordinære investeringer finansieres over NG-EU.

Finansmarkedene

Det norske finansmarkedet er en integrert del av det indre marked i EU/EØS. Tilgangen til det indre marked er viktig for norsk finansnæring og for norsk økonomi, blant annet for å legge til rette for markedstilgang for norske foretak i EØS-området, og for effektiv innhenting av kapital til norske bedrifter. Det felles regelverket på finansmarkedsområdet som vedtas i EU og som skal gjelde i hele det indre marked, er normalt EØS-relevant. Det betyr at ferdig vedtatte rettsakter i EU innlemmes i EØS-avtalen ved beslutning i EØS-komiteen og blir gjennomført i norsk rett.

Norge har gjennom EØS-avtalen tilgang til arbeidet med å utarbeide nytt regelverk i EU, blant annet gjennom deltakelse i ekspertgrupper under Europakommisjonen. Det gjelder både innen finansielle tjenester, revisjon og regnskap. Ved EØS-tilslutningen til de europeiske finanstillsynsbyråene ble Finanstillsynet medlem i henholdsvis EBA (banktilsynet), ESMA (verdipapirtilsynet) og EIOPA (forsikringstilsynet), og deltar slik i utredninger og drøftinger som er med på å legge grunnlaget for det videre regelverksarbeidet i EU. Norge kan i tillegg bilateralt eller sammen med de to andre EØS/EFTA-statene komme med felles høringsuttalelser til nye regelverksforslag. Jo tidligere og mer konkret Norge kommer inn i lovgivningsprosessene som leder til EU/EØS-regelverk, jo mer effektivt er arbeidet med å ivareta norske interesser.

Overordnet om status ved inngangen til 2021

Under finansministrenes ECOFIN-møte i januar presenterte det portugisiske formannskapet en oppdatert oversikt over pågående saker på finansmarkedsområdet. Formannskapets oversikt er tilgjengelig [her](#). Denne oversikten oppgir regelverkspakker til drøfting, ikke det totale antallet rettsakter.

I tillegg til den allmenne oversikten ga formannskapet ga også en særskilt oppdatering om fremdrift under bankunionen, kapitalmarkedsunionen og digital finans.

Innenfor [bankunionen](#) har eurogruppen fått i oppgave å forberede en arbeidsplan for videre arbeid med risikoreduksjon og innskuddsgaranti. Arbeidet med misligholdte lån vil være en sentral del av dette i de kommende månedene. Videre vil arbeidet med en europeisk

innskuddsgaranti (EDIS) stå sentralt. Denne er kun relevant for medlemmene i bankunionen, og dermed ikke Norge som EØS-land. Parallelt må en imidlertid også påregne revisjonsarbeid med hele soliditetsregelverket for bankene og de nasjonale innskuddsgarantiordningene som er felles regelverk for hele det indre marked, og dermed relevant for Norge som EØS-land. Dette arbeidet er allerede i gang i arbeidsgrupper under Kommisjonen, hvor Norge deltar.

I arbeidet med [kapitalmarkedsunionen \(CMU\)](#) har covid-tiltakene Kommisjonen fremmet i juli 2020 stått sentralt gjennom høsten. Disse ble ferdig forhandlet før jul, vedtatt i løpet av januar og februar, og venter nå på de siste formelle stegene før publikasjon. Under eurotoppmøtet i desember 2020 ble det i tillegg understreket at man må prioritere arbeidet med Kommisjonens siste handlingsplan for CMU. Fremdrift i denne delen av tiltakslisten må imidlertid antas å kunne bli både rettslig og politisk krevende blant annet fordi utestående tiltak for å bedre kapitalflyten gjelder deler av privatretten som normalt ikke har vært harmonisert. Det er et grunnleggende mål for Rådet å dreie handelen i verdipapirer og derivater over til større grad av nominering i euro i stedet for amerikanske dollar. Dette har også sammenheng med målet om å styrke europeisk autonomi slik det kom frem i egen meddelelse 19. januar 2021. Et slikt skifte i markedet vil imidlertid kreve at markedet føler like stor trygghet for transaksjonene i euro, som i dollar. Per i dag er fortsatt dollar-denominerte instrumenter foretrukket, og en endring i dette vil trolig kreve endringer i fellesretten som fjerner grensekryssende barrierer på områder ut over tradisjonell finansmarkedsregulering, eksempelvis i lovvalgsregler, kontraktsregelverk og konkursregelverk.

I arbeidet med [digital finans](#), vil fremdrift på regelverkspakken som Kommisjonen fremmet i juli 2020 bli en vesentlig del av det portugisiske formannskapet. Dersom Europaparlamentet får forhandlingsmandat på denne pakken i løpet av nær fremtid, vil denne pakken kunne landes av det portugisiske formannskapet i trilogforhandling i løpet av våren. Parallelt med det konkrete regelverksarbeidet skal den europeiske sentralbanken (ECB) utrede nærmere muligheten for å innføre digital euro.

Arbeidet med å begrense andelen misligholdte lån i bankene

I kjølvannet av finanskrisen 2008 økte andelen misligholdte lån (non performing loans) i europeisk banker vesentlig. Misligholdte lån er lån hvor tilbakebetalingsfristen er overskredet eller som det er lite sannsynlig vil bli tilbakebetalt uten salg av sikkerhet. EU legger til grunn at høye nivåer av misligholdte lån hindrer investeringer og vekst i økonomien. I kjølvannet av finanskrisen i 2008 har andelen misligholdte lån i europeiske banker forblitt på historisk høye nivåer, selv innberegnet en vesentlig nedgang i det totale volumet siden 2016.

En handlingsplan for misligholdte lån ble igangsatt ved [konklusjoner](#) i Rådet 11. Juli 2017. Med utgangspunkt i disse konklusjonen presenterte Kommisjonen i mars 2018 forslag til en pakke med nytt regelverk for å håndtere misligholdte lån. En viktig del av denne pakken var forslag til regler (COM 2018 135) som skal etablere et annenhåndsmarked for misligholdte lån, samt gjøre det enklere å inndrive sikkerheten for lånene. Disse reglene har vært politisk vanskelig å bli enig om, og de ligger fortsatt til behandling i Råd og Parlament uten at trilogforhandling har vært innledet.

Gjennom 2020 har risikoen for en fornyet økning i andelen misligholdte lån økt vesentlig. Tallgrunnlaget er fortsatt usikkert som følge av vesentlig offentlige stimuli gjennom Covid19-

pandemien. Det foreligger imidlertid en sannsynlighet for en ikke ubetydelig oppgang i andelen misligholdte lån når de offentlige tiltakene fases ut. Som følge av pandemien og denne tilhørende risikoen, presenterte Kommisjonen 16. desember 2020 en ny [handlingsplan](#) for misligholdte lån. I denne handlingsplanen presenterte Kommisjonen tiltak for å forhindre en slik økning. Formålet er å redusere risikoen for fall i investeringsnivåer og en ytterligere negativt innvirkende faktor på økonomien. Handlingsplanen bygger videre på tiltakene som ble foreslått i 2017 og 2018.

I ECOFIN 19. januar 2021 presenterte Kommisjonen den nye handlingsplanen for EUs finansministre. Et av de viktigste tiltakene i 2020-handlingsplanen er å komme videre med regelverket som skal skape et annenhåndsmarked for lån med risiko for mislighold/eller hvor det foreligger mislighold. Det foreslåtte regelverket fra 2018 søker å balansere regler som skal beskytte debitor med en mulighet for bankene til å selge disse lånene slik at de får dem av balansen sin og dermed fortsetter å være i stand til å tilby ny likviditet til markedet. Et av tiltakene for å sikre god transparens er forslag om en felleseuropeisk dataportal med informasjon om aktiva i markedet for misligholdte lån.

Videre legger 2020-handlingsplanen vekt på behovet for å samkjøre insolvensregelverket på tvers av unionen, blant annet for inndrivelse av sikkerhet. Dette formålet er også fremhevet i handlingsplanen for kapitalmarkedsunionen. Kommisjonen ser for seg at dette kan gjøres gjennom lovgivningstiltak eller annen veiledning. Formålet er å øke rettslig forutberegnelighet for inndrivelse av lån, øke hastigheten for inndrivelse, og dermed legge til rette for økt grensekryssende likviditet.

Det tredje tiltaket som foreslås i 2020 handlingsplanen er mekanismer for å bistå medlemslandene i å sette opp egne selskaper (asset management companies, AMCs) som kan overta misligholdt lån fra bankene. Dette tiltaket vurderes i kombinasjon med en tilsvarende felleseuropeisk struktur.

Det fjerde tiltaket som er trukket frem i 2020 handlingsplanen er arbeid med å forebygge fall i likviditetstilførselen til økonomien. Kommisjonen peker her på økt handlingsrom i kapitaldeknings- og krisehåndteringsregelverket som følge av pandemien, samt rammeverket for statsstøtte under pandemien.

Under møtet i ECOFIN 19. januar utvekslet finansministrene synspunkter. Det var enighet om å prioritere ferdigstillelse av arbeidet med regelverket som Kommisjonen presenterte i mars 2018 så snart Europaparlamentet er klar til å forhandle. På øvrige områder ble det ingen konklusjoner, men det ble understreket at landene vil jobbe videre med tiltakene som er foreslått. Det er antatt at trilogforhandlinger om å etablere et annenhåndsmarked for misligholdte lån vil starte mellom Europaparlamentet og Rådet i løpet av februar 2021. I det opprinnelige forslaget var det også foreslått et eget kapittel om inndrivelse av sikkerhet. Denne delen av forslaget er skilt ut i en egen prosedyre, og på dette punktet er ikke Europaparlamentet klar til trilogforhandling.

Pågående høringer på finansmarkedsområdet



Mairead McGuinness ©European Union 2021

Etter at Ursula von der Leyens Kommisjon tiltrådte er det lagt ut flere store høringer på finansmarkedsområdet. Høringene er i tråd med det som er varslet i Kommisjonens arbeidsprogram. Parallelt med høringene fra Kommisjonen pågår en rekke høringer i henholdsvis EBA, ESMA og EIOPA som siden spiller inn i Kommisjonens arbeid. Høringene i EBA, ESMA og EIOPA dekker også arbeid med delegerte rettsakter. For disse høringene henvises til hjemmesiden for EBA, ESMA og EIOPA, samt Finanstilsynets hjemmeside hvor disse publiseres. En full oversikt over pågående høringer i EU på bank og finansområdet er tilgjengelig [her](#).

I tillegg til disse høringene legger Kommisjonen tidvis også ut rettede konsultasjoner om enkeltspørsmål. Disse rettede konsultasjonene inngår ikke i samliden for høringer som nevnt over, og brukes ofte for målrettede undersøkelser i arbeidet med nytt regelverk, gjerne før større offentlige høringer.

Per februar 2021 er det to åpne rettede konsultasjoner:

- [Targeted consultation on the review of the crisis management and deposit insurance framework](#), med høringsfrist 20. april 2021
- [Targeted consultation on the establishment of a European single access point \(ESAP\) for financial and non-financial information publicly disclosed by companies](#), med høringsfrist 3. mars 2021

I tillegg er det nettopp avsluttet høringer om:

- Targeted consultation on the review of Regulation on improving securities settlement in the European Union and on central securities depositories. Fristen løp ut 2. Februar 2021
- Review of EU rules on alternative investment fund managers. Fristen løp ut 29. Januar 2021

Norske foretak har adgang til å gi innspill både til høringene og de rettede konsultasjonene.

Status for pågående regelverksforslag som ble fremmet i 2020

Tittel	COM	EP	Rådet	Trilog	Official Journal
Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directives 2006/43/EC, 2009/65/EC, 2009/138/EU, 2011/61/EU, EU/2013/36, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 and EU/2016/2341 (Konsekvensjusteringer som følge av MiCA-forslaget)	COM/2020/596	X	X	X	Ikke vedtatt Antatt prioritet for våren 2021
REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on digital operational resilience for the financial sector and amending Regulations (EC) No 1060/2009, (EU) No 648/2012, (EU) No 600/2014 and (EU) No 909/2014	COM/2020/595	X	X	X	Ikke vedtatt Antatt prioritet for våren 2021
Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on a pilot regime for market infrastructures based on distributed ledger technology	COM/2020/594	X	X	X	Ikke vedtatt Antatt prioritet for våren 2021

REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) 2019/1937 (MiCA)	COM/2020/593	X	X	X	Ikke vedtatt Antatt prioritet for våren 2021
Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on cross-border payments in the Union (codification)	COM/2020/323	X	X	X	Ikke vedtatt.
Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive 2014/65/EU as regards information requirements, product governance and position limits to help the recovery from the COVID-19 pandemic	COM/2020/280	V	V	V	Vedtatt Venter på publikasjon
Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) 2017/1129 as regards the EU Recovery prospectus and targeted adjustments for financial intermediaries to help the recovery from the COVID-19 pandemic	COM/2020/281	V	V	V	Vedtatt Venter på publikasjon
Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) 2017/2402 laying down a general framework for securitisation and creating a specific framework for simple, transparent and standardised securitisation to help the recovery from the COVID-19 pandemic	COM/2020/282	V	V	(V)	Ikke vedtatt Resultat fra trilog godkjent i ECON. Forventet dato for vedtak i EP plenum: 8. mars 2021

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) No 575/2013 as regards adjustments to the securitisation framework to support the economic recovery in response to the COVID-19 pandemic	COM/2020/283	✓	✓	(✓)	Ikke vedtatt Resultat fra trilog godkjent i ECON. Forventet dato for vedtak i EP plenum: 8. mars 2021
---	--------------	---	---	-----	---

Status for pågående regelverkssaker overført fra Juncker-Kommisjonen

Tabellen nedenfor gir en oversikt over ikke-ferdigstilte regelverksaker som ble overført fra Juncker-Kommisjonen.

Tittel	COM	EP	Rådet	Trilog	Official Journal
L1 Reg (...) on the law applicable to the third-party effects of assignments of claims.	COM (2018) 96	✓	✗	✗	Ikke vedtatt
Misligholdte lån L1 Dir (..) on credit servicers, credit purchasers and the recovery of collateral. UNNTATT – title V- inndrivelse av sikkerhet	COM (2018)135 DELT OPP	✓	✓	✗	Ikke vedtatt Trilogforhandling antas å starte midt februar 2021 Inndrivelse av sikkerhet (title V i forslaget) er skilt ut i eget spor.
Misligholdte lån TITLE V Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement (AECE mechanism) of L1 Dir (..) on credit servicers, credit purchasers and the recovery of collateral	COM (2018)135 DELT OPP	✗	✓	✗	Ikke vedtatt. Inndrivelse av sikkerhet (title V i forslaget) er skilt ut i eget spor.

Motorvognforsikringsdirektivet L1 Dir (..) amending Directive 2009/103/EC of the European Parliament and the Council of 16 September 2009 relating to insurance against civil liability in respect of the use of motor vehicles, and the enforcement of the obligation to ensure against such liability	COM (2018)336	✓	✓	✗	Ikke vedtatt Antatt at trilogforhandlinger blir gjennomført våren 2021
Sovereign bond backed securities L1 Reg on sovereign bond-backed securities	COM (2018)339	✓	✗	✗	Ikke vedtatt
Skattetransparens for mellommenn - L1 Dir (..) amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of income tax information by certain undertakings and branches (Public CBCR)	COM (2016)198	✓	✗	✗	Ikke vedtatt
Bankunionen - EDIS (antatt ikke EØS-relevant) - L1 Reg. (...) amending Regulation (EU) 806/2014 in order to establish a European Deposit Insurance Scheme	COM (2015)586	✗	✗	✗	Ikke vedtatt

Eurogruppen

Forsterket overvåking av Hellas

Hellas ble underlagt forsterket overvåking etter at det økonomiske tilpasningsprogrammet ble avsluttet i 2018. Hensikten med forsterket overvåking er både å kontrollere at myndighetene holder seg til avtalen om å fullføre reformer iverksatt under programmet og at de ikke reversere vedtatte reformer. Den åttende rapporten om forsterket overvåking (enhanced surveillance report) for Hellas som ble lagt frem av Kommisjonen i forbindelse med den såkalte høstpakken var utgangspunkt for eurogruppens vurdering om ytterligere gjeldslettelser på møtet 30. november 2020.

Pandemien har hatt betydelige sosiale og økonomiske virkninger i Hellen, som i de andre medlemslandene. Eurogruppen ser positivt på tiltakene greske myndigheter så langt har

gjennomført for å begrense virkningen på både bedrifter, arbeidstakere og helsesektoren av pandemien. Eurogruppens vurdering er at tiltakene både har vært målrettede og midlertidige. Med dette vanskelige utgangspunktet hadde eurogruppen en positiv vurdering av arbeidet med å gjennomføre reformer, og viste særlig til reformen av det greske insolvensregelverket. Også på områdene offentlig administrasjon, energisektoren, offentlige inntekter og sosial velferd viser eurogruppen til god fremgang i reformarbeidet. Endelig pekes det på at greske myndigheter har gjenopptatt reformarbeidet i helsesektoren, som stoppet opp da pandemien rammet.

Eurogruppen påpeker usikkerheten som pandemien har skapt understreker viktigheten av å ha fokus på mellomlangsigte utfordringer. Med det utgangspunktet ber eurogruppen greske myndigheter om å opprettholde, og om nødvendig forsterke, reformer som støtter gjenoppbyggingen fra pandemien, øker fleksibiliteten i gresk økonomi og som forbedrer det langsiktige vekstpotensialet. I den sammenheng understreker eurogruppen viktigheten av å bruke gjenoppbyggingsfondet (recovery and resilience facility) til å iverksette vekstvennlige reformer. Eurogruppen ber også greske myndigheter adressere gjenstående sårbarheter i finanssektoren, fortsette reformarbeidet av offentlig administrasjon og offentlige inntekter. Eurogruppen ønsker velkommen greske myndigheters forpliktelse til så snart som mulig å gjennomføre neste reformskritt av regelverket for insolvens, herunder nødvendige IT-systemer, og vil holde øye med fremgangen som en del av den utvidere overvåkingen. Alt i alt ønsker eurogruppen velkommen vurderingene fra de europeiske institusjonene om at Hellas, til tross for pandemien, har gjennomført tiltakene landet er forpliktet til og at betingelsene for å utløse fjerde transe av de politikkhengige gjeldslettelsene. Med dette utgangspunkt har styret for Europeisk Finansiell Stabilitet Forum (EFSF) på møte 4. februar godkjent overføring av til sammen 767 mill. euro gjennom tilbakeføring av ECBs og sentralbankenes gevinster på kjøp av gresk offentlig gjeld under statsgjeldskrisen (SMP og ANFA) samt annullering av opptrappingen av rentemarginen på EFSF (forløperen til ESM som euroområdet krisefinansieringsmekanisme). Den niende utvidete overvåkingsrapport for Hellas ventes i februar 2021.

Postprogram overvåking

På møtet 30. november gjennomgikk eurogruppen også status for Kypros, Irland, Portugal og Spania med utgangspunkt i Kommisjonens rapporter om postprogramgjennomgang. Formålet med denne typen gjennomganger er å vurdere om det er risiko for at landene ikke vil kunne tilbakebetale lån mottatt under programmet. Eurogruppen konkluderte med at det hadde vært god fremgang.

Ordningen med postprogramgjennomganger pågår til 75 pst. av landets gjeld til EU-institusjonene er nedbetalt. Kommisjonen konkluderer med at alle fire landene opprettholder evnen til å betjene gjenværende gjeld.

Europeisk økonomi

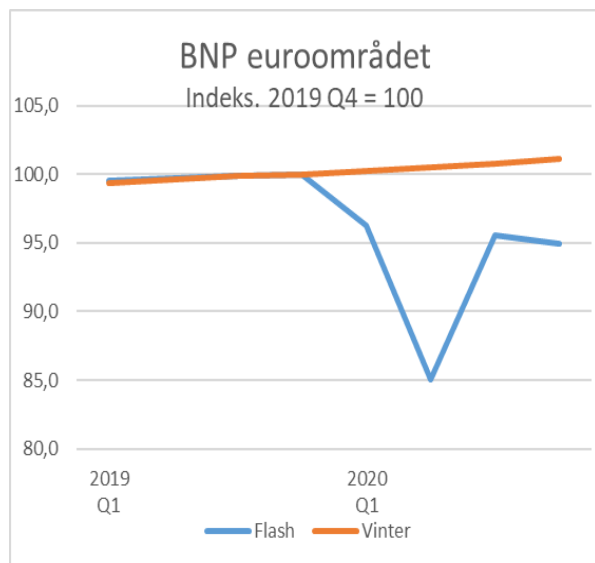
Korttidsstatistikk

Bruttonasjonalproduktet (BNP) i euroområdet avtok med 0,7 pst. fra 3. – til 4. kvartal i fjor ifølge foreløpige tall (preliminary flash estimate) fra Eurostat. Tilsvarende for EU var en nedgang på 0,5 pst. Ser en på enkeltland var det nedgang i både Italia (2,0 pst.) og Frankrike (1,3 pst.) mens det var svak oppgang i Spania (0,4 pst.) og Tyskland (0,1 pst.). For euroområdet var BNP i 4. kvartal 5 pst. lavere enn ett år tidligere, se blå linje i figur 4. Figuren viser også at BNP i 4. kvartal ligger 6 pst. under nivået Kommisjonen anslo (orange linje) i februar i fjor. Det er en betydelig avstand når en tar hensyn til at underliggende årlig vekst i euroområdet i forkant av pandemien ble anslått å ligge rundt 1 pst.

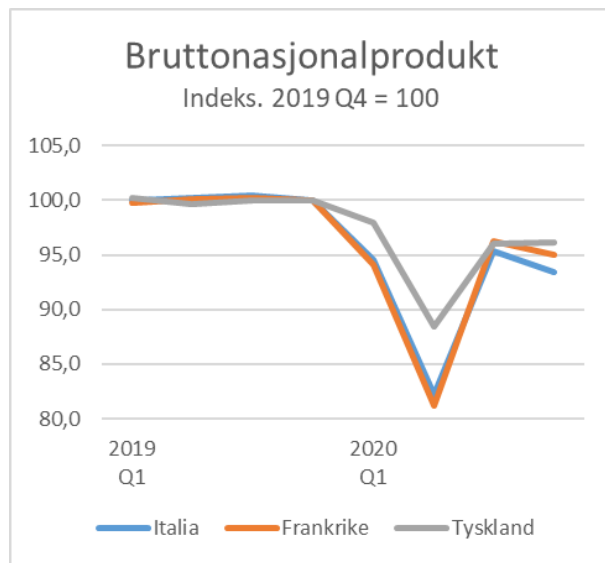
Figur 5 viser forløpet for BNP for utvalgte EU-land. En legger merke til at i 4. kvartal 2020 lå nivået på BNP i Italia 6½pst. lavere enn ved inngangen til pandemien. Tilsvarende fall for Frankrike og Tyskland er hhv. 5 pst. og 4 pst.

Reviderte BNP-tall for 4. kvartal vil foreligge 16. februar.

Figur 4:

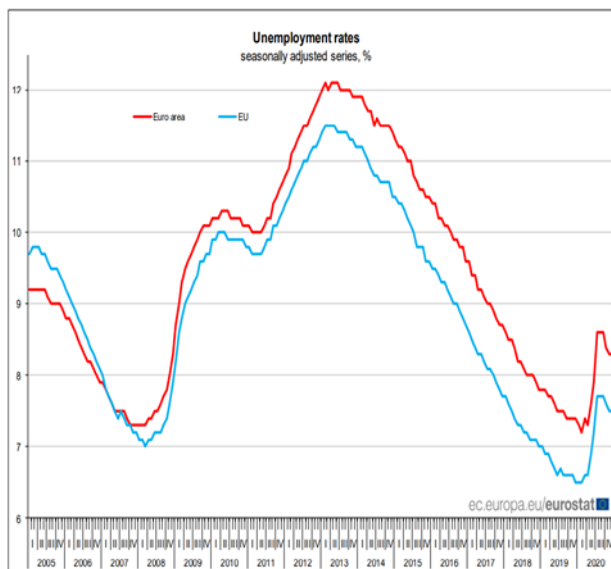


Figur 5:



Arbeidsledigheten i både euroområdet og i EU var uendret fra november til desember 2020 når en måler som andel av arbeidsstyrken; 8,3 pst. for euroområdet og 7,5 pst. for EU. I både euroområdet og i EU økte dermed ledigheten med 1 prosentpoeng gjennom fjoråret, se figur 6. Det er betydelig forskjell i arbeidsledighet mellom EU-land. I Spania var ledigheten 16,2 pst. mens Italia og Frankrike hadde ledighet på hhv. 9,0 pst. og 8,9 pst. På den andre siden var det i alt 8 land som har en ledighet under 5 pst. I Tyskland var ledigheten 4,6 pst.

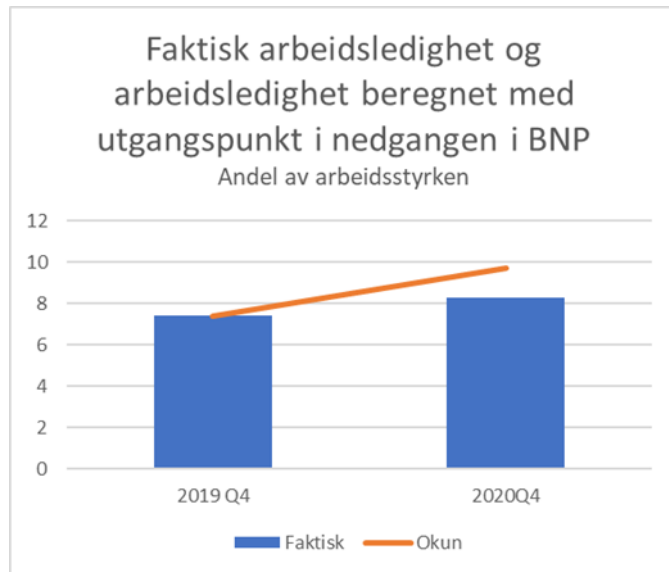
Figur 6:



Kommisjonen viser til at tall for arbeidsledige basert på utvalgsundersøkelse ikke nødvendigvis gir et dekkende bilde på situasjonen fordi flere ledige ikke søker arbeid eller fordi de må ta seg av barn som midlertidig er stengt ute fra skole eller barnepass. Kommisjonen utarbeider alternative mål for arbeidsmarkedet som for 4. kvartal 2020 vil foreligge 21. april. En alternativ inngang til å vurdere arbeidsledigheten er hvordan endring i bruttonasjonalproduktet kan slå ut i arbeidsledigheten. Den europeiske sentralbanken har

tallfestet denne sammenhengen (ofte omtalt som Okuns lov) i 2014 for euroområdet ([her](#)). Ved å bruke denne tallfestingen kan nedgangen i BNP i euroområdet på 5 pst. fra 4. kvartal 2019 til 4. kvartal 2020 øke arbeidsledighetsraten med 2¼ prosentpoeng. Det skulle i tilfelle tilsa en arbeidsledighet i 4. kvartal 2020 på 9¼ pst. mens ledigheten var 8,3 pst., se figur 7. Slike beregninger er selvsagt beheftet med betydelig usikkerhet men kan gi en pekepinn på omfanget både av inaktivitet og tiltak for å begrense effekten av pandemien på arbeidsmarkedet.

Figur 7:

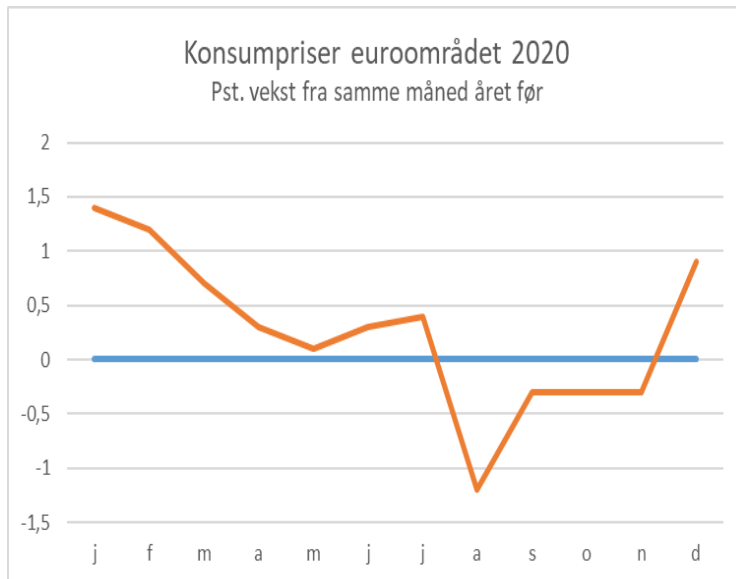


Arbeidsledigheten blant ungdom er vesentlig høyere enn for eldre grupper. I desember i fjor var ledigheten blant ungdom 18,5 pst. i euroområdet og 17,8 i EU. I desember i fjor var det i alt 11 EU-land der ledigheten blant ungdom (under 25 år) var høyere enn 20 pst. av arbeidsstyrken. Høyest lå Spania med 40,7 pst. I Italia og Frankrike var ungdomsledigheten hhv. 29,7 pst. og 23,4 pst. På den annen side var det 2 land hvor ledigheten blant ungdom var under 10 pst., Tyskland (6,1 pst.) og Nederland (9,5 pst.).

Konsumprisene i euroområdet var i januar 2021 0,9 pst. høyere enn ett år tidligere, og høyere enn ventet. Dermed ble 5 måneder med negativ prisvekst avløst av prisoppgang nå i januar, se figur 8. Snarere enn et underliggende etterspørselspress pekes det på flere særskilte effekter som bidro til oppgangen i januar; effektene av en midlertidig merverdiavgiftsreduksjon i Tyskland, energikostnader og mangels på containere som har ført til høye transportkostnader og forsyningsproblemer.

Det er betydelig forskjell i prisveksten mellom land i euroområdet. Høyest prisvekst hadde Nederland (1,7 pst.) og Tyskland (1,6 pst.). Dette er også blant eurolandene med lavest arbeidsledighet. På den andre siden var prisveksten 0,5 pst. eller lavere i 9 land og negativ i 4 land.

Figur 8:

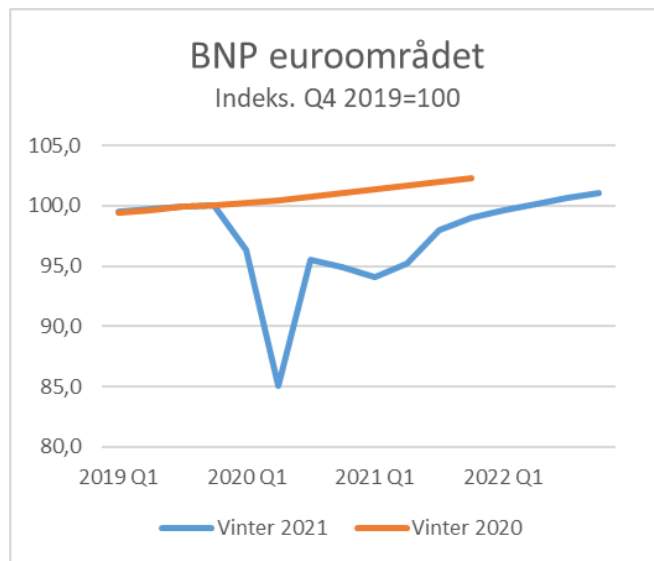


Kommisjonens vinterprognose

Kommisjonen la 11. februar frem sin vinterprognose ([her](#)). Dette er en begrenset fremskriving i den forstand at det bare gis anslag for bruttonasjonalprodukt og konsumpriser. Europeisk økonomi er påvirket av pandemien og utsiktene på kort sikt er svakere enn Kommisjonen ventet i fjor høst. Oppblomstringen av smitten siden høsten har sammen med nye mer smittsomme varianter av viruset ført til mer omfattende tiltak i flere medlemsland. Kommisjonen legger til grunn at europeisk økonomi avsluttet fjoråret og startet 2021 svakere enn antatt i høst. På den andre siden ser Kommisjonen nå lys i tunellen som europeiske økonomi gikk inn i for nesten ett år siden. Når flere blir vaksinert og presset på helsevesenet avtar kan tiltakene gradvis lettes. Derfor har Kommisjonen anslått at aktiviteten tar seg moderat opp i andre kvartal i år og at oppgangen blir sterkere i tredje kvartal. Det er ventet at særlig privat konsum vil dra i gang oppgangen men også global handel ventes å bidra.

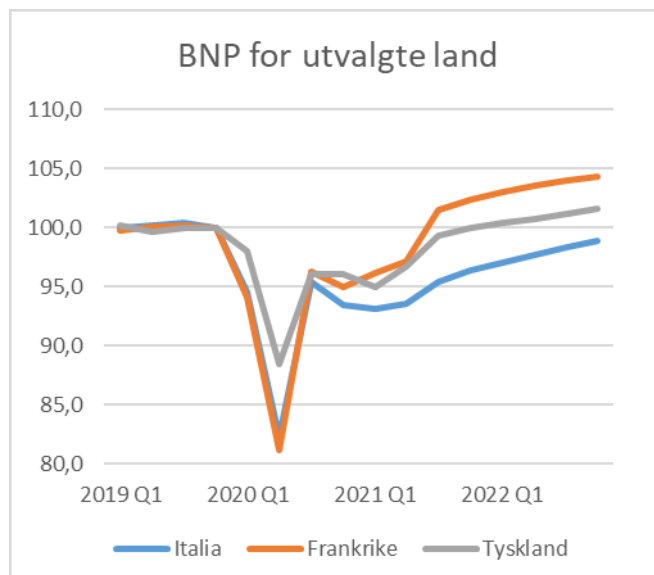
Alt i alt kan bruttonasjonalproduktet i euroområdet øke med 3,8 pst. i både 2021 og 2021. For EU er tilsvarende anslag 3,7 pst. og 3,9 pst. Som det fremgår av figur 9 kommer BNP opp på nivået før pandemien først i starten av 2022 og ligger ved utgangen av året 1 pst. over nivået like før pandemien.

Figur 9:



Gjenoppbyggingsfasiliteten (Recovery and Resilience Facility) er generelt ikke innarbeidet i anslagene. For enkelte land er imidlertid enkelte tiltak innarbeidet. Kommisjonen nevner særskilt Frankrike, der tiltak svarende til 1,6 pst. av BNP er innarbeidet i de makroøkonomiske anslagene for 2021. Det er nok en viktig grunn til at BNP for Frankrike ved utgangen av 2022 ligger 4¼ pst. høyere enn ved inngangen til pandemien. Tilsvarende for Tyskland er 1½ pst mens for Italia ventes BNP ved utgangen av 2022 å ligge 1 pst lavere enn i forkant av pandemien, se figur 10.

Figur 10:



Inflasjonen ventes å ta seg opp fra fjoråret da konsumprisene i euroområdet steg med 0,3 pst. fra året før. For 2021 og 2022 ventes konsumprisene i euroområdet å øke med henholdsvis 1,4 og 1,3

Anslagene for europeisk økonomi er beheftet med stor usikkerhet, særlig knyttet til hvordan pandemien utvikle seg og til hvor fort vaksineringsen gjennomføres. På den positive siden peker Kommisjonen på at vaksineringsen kan føre til hurtigere lettelse i tiltakene for å begrense pandemien og derfor at veksten starter tidligere og blir hurtigere. I tillegg kan husholdningenes høye sparing sammen med lave renter og understøttende finanspolitikk utløse økt forbruk. På den negative siden peker Kommisjonen på at pandemien kan vise seg å være mer motstandsdyktig eller bli mer alvorlig og dermed legge lokk på den ventede oppgangen. I tillegg kan en ifølge kommisjonen ikke se bort fra at virkningene av pandemien på europeisk økonomi kan være mer omfattende enn ventet blant annet ved at langtidsledigheten kan bite seg fast og omfanget av konkurser kan ta seg opp. Slike usikkerheter belyser Kommisjonen ved modellberegninger. I det positive alternativet blir BNP-veksten i euroområdet 5¼ pst. i 2021 mens den blir 2¼ pst. i det negative scenariet. Kommisjonen legger til grunn at slike positive og negative virkninger uttømmes i inneværende år og for 2022 er veksten i både det positive og negative alternativet nesten helt lik hovedalternativet.

Det er viktig å være klar over at gjenoppbyggingsfasiliteten bare i liten grad er innarbeidet. Hvis arbeidet med denne fasiliteten går fort og iverksettelsen kan starte tidlig i andre halvår kan det ha merkbar virkning. , se nærmere omtale av gjenoppbyggingsfasiliteten over.

Kostnadene ved å slippe ut klimagasser har økt sterkt

Prisen i det europeiske kvotesystemet (EU-ETS) har steget sterkt siden starten av pandemien. Kvotepreisen i EU-ETS ligger nå (10. februar) på rundt 38 euro per tonn CO₂ svarende til 390 kroner. Til sammenlikning var prisen nede i rundt 15 euro i starten av pandemien se figur 11. Prisoppgangen gjennom pandemien må trolig særlig ses i sammenheng EUs strammere klimamål for 2030 og ordningen med markedsstabiliseringsreserven (MSR) som ble opprettet for å fjerne det store overskuddet av kvoter og for å hindre ny oppbygging av overskuddskvoter hvis utslippene skulle bli lavere enn ventet.

Prising av utslipp av klimagasser er sentralt for å redusere utslipp, også i EU. Opp mot halvparten av EUs utslipp omfattes av det europeiske kvotesystemet (EU-ETS). EU-ETS er det globalt største og mest utbygde kvotesystemet og står for rundt 90 pst. av verdens kvotesystemer målt i verdi. Kvotepreisen fremover er usikker. Usikkerheten forsterkes av at klimapolitikken i EU frem mot 2030, herunder hvilke sektorer som skal inngå i det europeiske kvotesystemet, er i støpeskjeen.

Figur 11:

